

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ
ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
Factors Influencing Prevention and Control Behavior of Coronavirus Disease 2019
(COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province.

อดิศักดิ์ บุญแสน^{1,*}
Adisak boonsaner^{1,*}

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบภาคตัดขวางเชิงวิเคราะห์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งหมด 340 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ระหว่างเดือน ธันวาคม 2565 ถึง มกราคม 2566 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอข้อมูลโดย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐาน เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 เปอร์เซ็นไทล์ที่ 75 และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 51.8 ($R^2=0.518$, $R^2_{adj}=0.514$, $SE_{est}=2.097$, $F=123.82$, $p<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าว

คำสำคัญ: ปัจจัย พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรค โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

A Cross-sectional analytical research aimed to study factors influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province. The 340 samples were collected by using a questionnaire between December 2022 and January 2023. The data were analyzed by frequency, percentage, means, standard deviation, median, percentile 25 and 75 for descriptive statistics and factors influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) were analyzed with multiple regression analysis by Stepwise method. The study showed, factors influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province composed of 3 factors were social support for disease prevention and control, perceived barriers to disease prevention and control, and perceived benefits of disease prevention and control and 3 predictors can explain the variance of factors influencing prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) among people in Nonsang Sub-District, Kanthararom District, Sisaket Province at 51.8 percent ($R^2=0.518$, $R^2_{adj}=0.514$, $SE_{est}=2.097$, $F=123.82$, $p<0.001$) statistically significant at 0.05 level. The change in prevention and control behavior of Coronavirus Disease 2019 must pay attention to such factors.

KEYWORDS: Factors Influencing , Prevention and Control Behavior, CoronavirusDisease2019

1* ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Email: adiboon1@gmail.com

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือโรคติดต่อที่เกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ซึ่งเป็นโรคอุบัติใหม่ มีการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ในเดือนธันวาคมปี 2019 และขณะนี้โรคโควิด 19 ได้มีการระบาดไปอย่างแพร่หลาย ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบมากที่สุดคือ ไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย และ โรคนี้สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจุกหรือปาก ซึ่งแพร่กระจายออกมาเมื่อผู้ป่วยโรคโควิด 19 ไอ จามหรือพูด รับจึงเชื่อโรคโควิด 19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไปจากผู้ป่วย(WHO,2021) ปัจจุบันทั่วทั้งโลกมีผู้ติดเชื้อโควิด 19 รวมแล้วจำนวน 219 ล้านราย และเสียชีวิตจากโรคนี้ทั้งสิ้น 4.55 ล้านราย ซึ่งประเทศที่มีสถิติติดเชื้อสะสมสูงสุดตั้งแต่โรคนี้อุบัติมาคือ ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 44.4 ล้านราย รองลงมาคือ ประเทศอินเดีย จำนวน 34 ล้านราย ซึ่งประเทศไทยมีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสม 1.76 ล้านราย อยู่ที่อันดับที่ 24 ของโลก และอันดับที่ 5 ของทวีปเอเชีย และ ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2564 ประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากโรคนี้ 18,123 ราย และมีการติดเชื้อรายใหม่เพิ่มขึ้นอย่างน้อยหนึ่งหมื่นรายในทุกวันกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข,2565) ในจังหวัดศรีสะเกษมีผู้ติดเชื้อสะสม 15,560 ราย เสียชีวิต 75 ราย และอำเภอกันทรารมย์มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสม 826 ราย เสียชีวิต 7 ราย ในพื้นที่ตำบลโนนสังมีผู้ติดเชื้อโควิด 19 ตั้งแต่เริ่มมีการระบาดมาจำนวนทั้งสิ้น 49 ราย และยังไม่พบผู้เสียชีวิต (ข้อมูลระบาดวิทยาสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ ,2564)

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของรัฐบาล ส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และ สภาพจิตใจ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการชะลอตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม มีประกาศยกเลิกหรือเลื่อนการแข่งขันกีฬา จำกัดการเดินทางทั้งในและต่างประเทศงดกิจกรรมทางศาสนา และ เทศกาลต่าง ๆ เกิดวัฒนธรรมใหม่ (New Normal) มีการเว้นระยะห่างทางสังคม มีการปิดโรงแรม ร้านอาหาร และศาสนสถาน ประกาศปิดสถาบันเทিং (ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี,2564) อีกทั้งยังส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการเปิดปิดสถานศึกษา งบประมาณในการสนับสนุนการป้องกันและ

ควบคุมโรค วัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ,2564)จากข้อมูลการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคของรัฐบาลส่งผลกระทบต่อหลายด้าน เช่น การเดินทางร้อยละ 63.5 การกินอยู่ร้อยละ 63.0 ไม่สามารถจัดงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ ร้อยละ 61.5 กิจกรรมด้านความงามร้อยละ 61.0 และการใช้จ่ายในผ่านห้างสรรพสินค้าร้อยละ 58.0 ข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลกระทบต่อระยะเวลาการจบการศึกษา ร้อยละ 61.0 ขาดวัสดุอุปกรณ์การสอนออนไลน์ ร้อยละ 43.0 ขาดระบบการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตสำหรับการจัดการเรียนการสอนร้อยละ 38.5 หน่วยงานที่รับผิดชอบสุขภาพประชาชนขาดสิ่งสนับสนุน เช่น หนากากอนามัย ร้อยละ 50.5 ขาดแคลนแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 48.5 ขาดอุปกรณ์ป้องกันตนเองขณะปฏิบัติงาน ร้อยละ 41.5(Sintema EJ,2020) ด้านเศรษฐกิจ พบปัญหาด้านการบริหารคนของสถานประกอบการโดยการลดจำนวนพนักงานหรือให้หยุดงาน ร้อยละ 18.9 ลดระยะเวลาการทำงานนอกเวลาปกติ ร้อยละ 18.0 คนค้าขายทั่วไปมีรายได้ลดลงร้อยละ 18.2 ผู้รับจ้าง ผู้จ้างเหมา และผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ มีรายได้ลดลง ร้อยละ 18.4 (SintemaEJ,2020) ระบาดวิทยาการป้องกันการติดเชื้อ Covid-19 เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การดูแลตนเองและการป้องกันการนำเชื้อไปสู่บุคคลอื่น จาก การวิจัยที่ผ่านมาพบปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ การรับรู้ ทักษะคิด สิ่งสนับสนุน แรงสนับสนุนทางสังคม ความตั้งใจมีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ชาเมรัตน์,2563) ผู้ป่วยที่พบอาการรุนแรงคือผู้สูงอายุร้อยละ 64.0 ผู้ป่วยที่มีภาวะภูมิคุ้มกันบกพร่องร้อยละ 26.0 มีการรับรู้ความเสี่ยงของโรคเพิ่มขึ้นตามอายุ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีความตระหนักมากกว่า ผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษา(อรรถจักร สัตยานุรักษ์และคณะ ,2563) Rahman A, et al.(2020) ศึกษาพบว่าความรู้ ทักษะคิด และการรับรู้มีความสัมพันธ์กับการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การศึกษาของBarati M, et al.(2020) พบว่าแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ความคาดหวังในประสิทธิผล ความคาดหวังในความสามารถของตน และค่าใช้จ่ายในการป้องกันโรค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคลากรสุขภาพ และคณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2563)พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะคิด และการรับรู้ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 22 อำเภอ 206 ตำบล 2,633 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 1,472,859 คน มีรายงานผู้ป่วยติดเชื้อรายแรกในเดือนมีนาคม 2563 และเดือนเมษายน 2564 มีผู้ป่วยสะสมจำนวน 163 ราย⁽³⁾ จากการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 175 คน พบว่า มีการสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา ร้อยละ 88 มีการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ ร้อยละ 86.29 หลีกเลียงการอยู่ในสถานที่คนพลุกพล่าน ร้อยละ 71.43 รักษาระยะห่าง ร้อยละ 74.29 ตรวจวัดไข้ก่อนเข้าสถานที่ต่างๆ ร้อยละ 88.8 และลงทะเบียน “ไทยชนะ” ร้อยละ 71.41 ส่วนความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประชาชนมีความกังวลมาก ร้อยละ 40.4⁽¹¹⁾ ประชาชนจำเป็นต้องมีพฤติกรรม การป้องกันตนเอง การป้องกันบุคคลในครอบครัวอย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งการมีพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิด

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชน ตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ย ระดับการศึกษาสูงสุด โรคประจำตัว เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทักษะคิดในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ย ระดับการศึกษาสูงสุด โรค

จากปัจจัยหลายๆด้าน ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านอื่นๆ จากการระบาดของโรคโควิด 19 ในพื้นที่ตำบลโนนสังพบว่าประชาชนในพื้นที่มีการตื่นตัวในการป้องกันตนจากโรคโควิด 19 จากเน้นย้ำของภาคการสาธารณสุขในระดับประเทศและระดับจังหวัด ให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการควบคุมป้องกัน และเฝ้าระวังโรคอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการงดกิจกรรมรวมกลุ่มของคนหมู่มาก การอยู่ร่วมกันในชุมชน การสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า หมั่นล้างมือบ่อย ๆ และต้องรักษาระยะห่างทางสังคม ทำให้การระบาดของโรคในพื้นที่ไม่รุนแรงมากนัก สามารถควบคุมโรคได้อย่างทันการณ์ ผู้วิจัยจึงศึกษาพฤติกรรมและมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมโรคของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโนนสัง เพื่อที่จะได้ทราบและนำแนวทางพฤติกรรมเหล่านั้น มาปรับใช้ในการรณรงค์การป้องกันและควบคุมโรคได้อย่างแพร่หลายในพื้นที่ต่อไป

ประจำตัว การดื่มแอลกอฮอล์ ประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

2. ปัจจัยทางด้านความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทักษะคิดในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแรงสนับสนุนทางสังคม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

รูปแบบการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสังเกต (Observational research) แบบภาคตัดขวาง เชิงวิเคราะห์ (A Cross-sectional analytical study) ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ระหว่างเดือน ธันวาคม 2565 ถึง มกราคม 2566

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 7,066 คน
  2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้จากการคำนวณ จำนวน 350 คน
- ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณเพื่อประมาณความแม่นยำในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (Accuracy Parameter Estimated: AIPE) ซึ่ง เคลลีและแม็กเวล (Kelly & Maxwell, 2003) นำเสนอโดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$N_M = \left(\frac{Z_{(1-\alpha)/2}}{w} \right) \left(\frac{1-R^2}{1-R^2_{xxj}} \right) \left(\frac{\chi^2_{(1-\gamma; N-1)}}{N-p-1} \right) + p + 1$$

- โดยที่: N_M = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนตัวอย่างที่ได้จากสมการที่ (2) ที่นำเสนอโดย Cohan (1988)
 P = จำนวนของตัวแปรทำนายใน full model จากการศึกษาของ วิวัฒน์ บงศ์บุตร (2563) เท่ากับ 6 predictors
 α = ระดับจุดตัดสินใจสำหรับทดสอบช่วงเชื่อมั่น (0.05)
 w = ครึ่งหนึ่งของช่วงเชื่อมั่นของตัวแปรทำนายหลัก
 R^2 = ยกกำลังสองของสัมประสิทธิ์การวิเคราะห์ถดถอยสำหรับ full model ซึ่งได้จากการศึกษาของ วิวัฒน์ บงศ์บุตร (2563) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการป้องกันและควบคุมโรค ($R^2=0.293$)
 R^2_{x-xj} = ยกกำลังสองของสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรต้นหลักกับตัวแปรต้นอื่นๆ [(วิวัฒน์ บงศ์บุตร, 2563) ($R^2=0.18$)]
 $\chi^2_{(1-\gamma; N-1)}$ = ควอไทล์ที่ $1-\gamma$ ของการแจกแจงไครสแควร์มีองศาแห่งความอิสระ (Degree of freedom; df) เท่ากับ $N-1$

ได้ขนาดตัวอย่างสำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 175 คน ผู้วิจัยคิดค่าความน่าจะเป็นที่จะเกิดความคลาดเคลื่อน (Design Effect) ที่เกิดจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) เท่ากับ 2 ดังนั้นจะได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 9 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ย ระดับการศึกษาสูงสุด โรคประจำตัว การดื่มแอลกอฮอล์ และประวัติการเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง ส่วนที่ 2 ความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จำนวน 20 ข้อ ส่วนที่ 3 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 4 การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 5 การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 6 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 7 ทักษะคิดต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 8 แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 9 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 15 ข้อ โดยข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับงานวิจัยไปทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงของเนื้อหาของคำถามใน

แต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ ความครอบคลุมของเนื้อหา รวมถึงความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความเหมาะสมทั่วไปของแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามต่อไปและหาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1

2.การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบหาความเชื่อมั่นไปทดลองใช้(Try Out)กับประชาชนตำบลคูณ อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม ทำการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาครอนบาค (Cronbachs'

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ตามภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.86 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.84 การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.82 การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.74 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.78 ทศนคติต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.76 แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เท่ากับ 0.80 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Study) ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการ แจกแจง ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัชฐาน เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 และ 75

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกำบังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเดี่ยว (Bivariate analysis) ใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยวิธีของ Pearson's moment Product และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถดถอยเชิงพหุ Multiple Regression แบบ Step wise กำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการวิจัยที่ดำเนินการในมนุษย์ ได้ดำเนินการวิจัยโดยเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์ โดยมีการแจ้งข้อมูลการวิจัย ได้รับการยินยอมจากผู้ร่วมวิจัย และข้อมูลที่เก็บได้มีการรักษาความลับ งานวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ เลขที่จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ SPPH2000-074 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2565

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 75.7 มีอายุเฉลี่ย 49.25 ปี (S.D. = 9.59 ปี) ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 75.4 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57.7 มีมัชฐานของรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 8,700 บาท ($P_{25} = 5,000$ บาท : $P_{75} = 20,000$ บาท) ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 72.3 ส่วนใหญ่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 63.7 มีผู้ที่ไม่เคยเดินทางไปพื้นที่เสี่ยงที่มีการรวมกลุ่มคนจำนวนมาก ที่มีกระแษระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามประกาศของ ศบค. ร้อยละ 91.4 เคยเดินทางไปพื้นที่เสี่ยงที่มีการรวมกลุ่มคนจำนวนมากภายใน 14 วัน ร้อยละ 2.3 และเกินกว่า 14 วัน ร้อยละ 6.3 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกำบังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกำบังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ ร้อยละ 51.8 ($R^2=0.518, R^2_{adj}=0.514, SE_{est}=2.097, F=123.82, p<0.001$) รายละเอียดตามตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยวิเคราะห์อำนาจการทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกำบังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ (n=350 คน)

โมเดล วิเคราะห์	ตัวแปร	สัมประสิทธิ์ถดถอย		R ²	R ² _{adj}	Sr ²	R ² change
		B	β				
โมเดล ที่ดีที่สุด	แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการ ป้องกันและควบคุมโรค	0.612	0.537	0.462	0.460	2.209	0.462
	การรับรู้อุปสรรคของการ ป้องกันและควบคุมโรค	0.235	0.217	0.508	0.506	2.114	0.047
	การรับรู้ประโยชน์ของการ ป้องกันและควบคุมโรค	0.100	0.106	0.518	0.514	2.097	0.009
Constant = 17.00, R ² =0.518, R ² _{adj} =0.514, SE _{est} =2.097, F= 123.82, p<0.001							

สรุปและอภิปรายผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกำบังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 3 ตัวแปร คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรคและการ

รับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค โดยสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกำบังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ได้ร้อยละ 51.8 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยทางแรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกันและควบคุมโรค เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเห็นว่า การที่บุคคลรับรู้การสนับสนุนทางสังคม บุคคลจะเกิดการรับรู้ว่าคุณค่าได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การเห็นคุณค่า และการยอมรับ ส่งผลทางบวกต่อสุขภาพกายและสุขภาพใจ ทำให้บุคคลสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ที่มาคุกคามชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลทางจิตใจ คือทำให้บุคคลเกิดอารมณ์ที่มั่นคงต่อเหตุการณ์ที่กำลังเผชิญ มีแรงจูงใจในการแก้ไขปัญหาจากการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและสถานการณ์ และมีความเครียดลดลง ส่วนผลทางด้านร่างกาย คือส่งผลต่อการทำงานของระบบต่อมไร้ท่อ ระบบฮอร์โมน และระบบภูมิคุ้มกัน ทำให้ร่างกายรู้สึกสบายและผ่อนคลาย และมีสุขภาพที่แข็งแรง มีภูมิคุ้มกันโรคสูงได้แก่ การสนับสนุนด้านสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านทรัพยากร และ ด้านวัตถุ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิริญญา ศรีบุญเรืองและคณะ (2564) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม การป้องกันด้าน การต้านทานการติดเชื้อ COVID-19 เป็นปัจจัยสำคัญที่ได้รับ ความช่วยเหลือจากการสนับสนุนในหน่วยงานต่างๆ หรือการ ให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การป้องกัน เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ เพื่อช่วยเยียวยาและลด ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 คะแนนเฉลี่ยด้าน ปัจจัยสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 4.26 (S.D.=0.59) ปัจจัยที่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 พบว่าปัจจัยนำความรู้เรื่องเชื้อ COVID-19 ปัจจัยเสริมด้านการสนับสนุนทางสังคม ปัจจัยเอื้อด้านการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารของเชื้อ COVID-19 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม การป้องกันด้าน การต้านทานการเกิด เชื้อ COVID-19 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.615$, $r=0.484$, $r=0.610$, $p<0.001$)

การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรคเป็นการรับรู้ด้านสุขภาพที่ เกิดการรับรู้จากภายนอกจนส่งผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรม ในการป้องกันและควบคุมโรค ซึ่งหากบุคคลเกิดการรับรู้ถึง อุปสรรคต่าง ๆ ในการแสดงพฤติกรรมจะก่อให้เกิดการ ปรับเปลี่ยนวิธีการในการแสดงพฤติกรรมในการป้องกันและ ควบคุมโรคจนสามารถการป้องกันและควบคุมโรคได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของวิริญญา บุญทัน และ คณะ (2564) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การสร้างเสริม สุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ ผู้สูงอายุ พบว่า การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติอยู่ในระดับ ต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ .98 ($SD=.71$) การรับรู้ อุปสรรคในการปฏิบัติมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรม การสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r= -.328$, $p=.000$)

การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและ ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งการรับรู้ประโยชน์ ของการป้องกันและควบคุมโรคเป็นความเชื่อของบุคคลที่ คาดหวังประโยชน์จากการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพทั้ง ประโยชน์ภายนอก เช่น ได้รับรางวัล เป็นต้น และประโยชน์ ภายใน เช่น ความรู้สึกเมื่อเยื่อล้าลดลง กระปรี้กระเปร่า เป็นต้น ทำให้เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติ ระยะแรกบุคคลจะรับรู้ ประโยชน์จากภายนอกมากกว่า แต่ประโยชน์ภายในจะ ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง มากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวิริญญา บุญทัน และ คณะ (2564) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การสร้าง เสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุไทยมีการรับรู้ ประโยชน์ของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 2.53 ($SD=.47$) การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม การสร้างเสริมสุขภาพใน การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของ ผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.625$ $p=.000$)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในการวิจัย

1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มากที่สุด คือ แรงสนับสนุนทางสังคมต่อการป้องกัน และควบคุมโรค หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหาร ส่วนตำบลโนนสัง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โนนสัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกันทรารมย์ ควรเร่ง สร้างการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนได้เข้าไปมีส่วนร่วมใน การสนับสนุน ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับทั้งความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร วัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันและควบคุมโรค เพื่อให้ ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัด ศรีสะเกษ มีพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพลดการแพร่เชื้อและการติดเชื้อต่อไป

1.2 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันและควบคุมโรค และการรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันและควบคุมโรค เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชน ตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ในลำดับรองลงมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสัง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโนนสัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกันทรารมย์ ควรเร่งสร้างการรับรู้ดังกล่าวให้กับประชาชนให้มากขึ้น เพื่อให้ประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 ที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพลดการแพร่เชื้อและการติดเชื้อต่อไป

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรจะทำวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนตำบลโนนสัง อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ หรือ การส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนแบบบูรณาการหรือแบบมีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- World Health Organization. (2021, February 28). *Report of the WHO-China Joint Mission on Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)*. [https://www.who.int/publications/i/item/report-of-the-who-china-joint-mission-on-coronavirus-disease-2019-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications/i/item/report-of-the-who-china-joint-mission-on-coronavirus-disease-2019-(covid-19))
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.(2565)(2565, 15 ธันวาคม).*Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard*. <https://ddc.moph.go.th/index.php>.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ. (2564).*ข้อมูลสำคัญของจังหวัดศรีสะเกษเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(Covid 19)*. การสำรวจพฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019(Covid 19). สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ. <http://www.sisaket.go.th/covid19>
- Haleem, A., Javaid, M., & Vaishya, R. (2020). *Effects of COVID-19 pandemic in daily life*. *Current medicine research and practice*, 10(2), 78–79. <https://doi.org/10.1016/j.cmrp.2020.03.011>
- Sintema, E. J. (2020). *Effect of COVID-19 on the Performance of Grade 12 Students: Implications for STEM Education*. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 16(7), em1851. <https://doi.org/10.29333/ejmste/7893>
- นงเยาว เกษตรภิบาล. (2563). *การศึกษาความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของประชาชนต่อผู้เคยติดเชื้อโรคโควิด-19 หรือผู้ที่ถูกกักกันหรือผู้กักกันตนเอง และผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากโรคโควิด-19*. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. https://www.khonchai4-0.net/content_detail.php?id=258
- อรรถจักร สัตยานุรักษ์, บุญเลิศ วิเศษปรีชา, ประภาส ปนตบแต่ง, สมชาย ปรีชาศิลปกุล, ณัฐพงศ์ จิตรนรินทร์, ธนิต โตอติเทพย์, ธนพฤกษ์ ชามะรัตน์. (2563, 13 เมษายน). *คนจนเมืองที่เปลี่ยนไปในสังคมเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลง*. <https://www.isranews.org/article/isranews/download/18017/87576/18>. Html.
- Wadood A, Mamun AS, Rafi A, Islam K, Mohd S, Lee LL, Hossain G. (2020). *Knowledge, attitude, practice and perception regarding COVID-19 among students in Bangladesh: Survey in Rajshahi University*. *SciMedicine Journal*, <https://doi.org/10.1101/2020.04.21.20074757>
- Rahman A, Sathi NJ. (2020). *Knowledge, Attitude, and preventive practices toward COVID-19 among Bangladeshi internet users*. *ELECTRON J GEN MED*, <https://doi.org/10.29333/ejgm/8223>
- Bashirian, S., Jenabi, E., Khazaei, S., Barati, M., Karimi-Shahanjarini, A., Zareian, S., Rezapur-Shahkolai, F., & Moeini, B. (2020). *Factors associated with preventive behaviours of COVID-19 among hospital staff in Iran in 2020: an application of the Protection Motivation Theory*. *The Journal of hospital infection*, 105(3), 430–433. <https://doi.org/10.1016/j.jhin.2020.04.035>

- ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี. (2564). การสำรวจพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในการป้องกันโรคโควิด – 19 ครั้งที่ 7. อุบลราชธานี. <https://hpc10.anamai.moph.go.th>
- วิริญญา ศรีบุญเรือง, ธนรัตน์ นิลวัฒนา, ศิริโสภา สำราญสุข, กนกพร อนิรัมย์, ศานสันต์ รักแต่งาม และ ปวีณา สปีลเลอร์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อ COVID-19 ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี, 10(1), 195-206.
- วิญญูทัณญ บุษุทัน, พัชราภรณ์ ไหวคิด, วิภาพร สร้อยแสง, ชุตินา สร้อยนาค, ปรีศนา อัครธนพลและ จริยาวัตร คมพยัคฆ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้สูงอายุ. วารสารพยาบาลตำรวจ, 12(2), 323-337.